Türkiye, Azerbaijan, China, Laos, Nigeria, Pakistan, Uzbekistan, Philippines, Vietnam, India, Algeria, Poland, North Macedonia, Ethiopia, Kazakhistan, Zambia, Kyrgyzstan, Iraq, Republic of Northern Cyprus.

2ND INTERNATIONAL PETRA CONGRESS ON THEOLOGY AND ISLAMIC SCI-ENCES

JUNE 18-19, 2025

ESKİŞEHİR, TÜRKİYE

E-ISBN: 978-9952-8573-5-1

DOI: https://doi.org/10.30546/19023.978-9952-8573-6-8.2025.8991.

EDITORS

ASSOC. PROF. YILMAZ ARI

PROF. DR. MUHAMMAD SAFDAR BHATTI

UĞUR KORKMAZ

BZT TURAN
PUBLISHING HOUSE

2ND INTERNATIONAL PETRA CONGRESS ON THEOLOGY AND ISLAMIC SCIENCES

JUNE 18-19, 2025

ONLINE & IN-PERSON PARTICIPATION

ZOOM & BAKU, AZERBAIJAN

CONGRESS PROCEEDINGS BOOK

EDITORS

Assoc. Prof. Dr. Yılmaz ARI

Prof. Dr. Muhammad Safdar BHATTI

Ugur KORKMAZ

BZT TURAN PUBLISHING HOUSE®

TÜRKİYE, AZERBAIJAN

TR: +90543 671 0123 GR: +994 50 300 2920

petracongress@gmail.com

https://www.petracongress.com/

All rights reserved

BZT TURAN PUBLISHING HOUSE®

BZT TURAN PUBLISHING HOUSE

Publishing Date: 25.03.2025

E-ISBN: 978-9952-8573-5-1

DOI: https://doi.org/10.30546/19023.978-9952-8573-6-8.2025.8991.

DOI: https://doi.org/10.30546/19023.978-9952-8573-6-8.2025.8991.
ISBN: 978-9952-8573-5-1

TEACHING EASTERN ART IN THE METHODOLOGY OF TEACHING FINE ARTS IN SECONDARY SCHOOLS

ORTA MƏKTƏBLƏRDƏ TƏSVİRİ SƏNƏT FƏNNİNİN TƏDRİSİ METODİKASINDA ŞƏRQ ÖLKƏLƏRİ İNCƏSƏNƏTİNİN ÖYRƏDİLMƏSİ

Emil Raul oğlu Ağayev

Teacher of the subject combination commission "Art and physical education" of the Azerbaijan State Pedagogical College under the Azerbaijan State Pedagogical University

ORCID NO: 0000-0001-9354-0839

Xülasə. Orta məktəblərdə təsviri incəsənət fənninin tədrisi metodikasında mühüm mövzulardan biri Şərq ölkələrinin incəsənəti haqqındadır. Şagirdlər Şərq ölkələrinin təsviri sənəti, memarlıq və dekorativ-tətbiqi sənəti haqqında biri-birindən maraqlı mövzularla tanış olurlar. Şərq ölkələrinin incəsənət əsərlərini təhlil etmək, estetik reaksiya bildirməklə bərabər, şagirdlərin düngörüşü də inkişaf etdirilir. “Qədim Misirdə geyim və dekor” mövzusunda şagirdlər Misir geyimlərinin adları, formaları haqqında mühüm biliklər qazanırlar. “Qədim Misirin dekorativ-tətbiqi sənəti-simvollarda forma, dekor və rəng” mövzusunda Misir incəsənətində simvollar, mənaları və rənglər ilə tanış olurlar. Həmçinin orta məktəblərdə təsviri sənət fənninin tədrisi metodikasında şagirdlər tanınmış miniatürçü rəssamlar Sultan Məhəmməd, Sadiq bəy Əfşar və Müzəffər Əli yaradıcılığı haqqında maraqlı məlumatlarla tanış olurlar. Həmçinin şagirdlər Türkiyə, Çin və Yaponiya incəsənəti haqqında mühüm bilikləri öyrənir və təhlil edirlər.

Açar sözlər: Orta məktəb, Şərq ölkələri, təsviri incəsənət, metodika, memarlıq.

Abstract. One of the important topics in the methodology of teaching fine arts in secondary schools is about the art of Eastern countries. Students get acquainted with interesting topics about the fine arts, architecture and decorative and applied arts of Eastern countries. In addition to analyzing works of art of Eastern countries and expressing aesthetic reactions, students' worldview is also developed. In the topic of "Clothing and decor in Ancient Egypt", students gain important knowledge about the names and forms of Egyptian clothing. In the topic of "Decorative and applied arts of Ancient Egypt - form, decor and color in symbols", they get acquainted with symbols, meanings and colors in Egyptian art. Also, in the methodology of teaching fine arts in secondary schools, students get acquainted with interesting information about the creativity of famous miniaturist artists Sultan Muhammad, Sadiq bey Afshar and Muzaffar Ali. Students also learn and analyze important knowledge about the art of Turkey, China and Japan.

Keywords: Secondary school, Eastern countries, fine arts, methodology, architecture.

DOI: https://doi.org/10.30546/19023.978-9952-8573-6-8.2025.8991.
ISBN: 978-9952-8573-5-1

Orta məktəblərdə tədris edilən hər bir fənnin mövzuları şagirdlər üçün maraqlı olmaqla bərabər, onlarda fikir, münasibət bildirmə kimi mühüm bacarıqlar formalaşdırmalıdır. Yaradıcı fənn kimi tədris edilən təsviri incəsənətdə mühüm mövzulardan biri Şərq ölkələri incəsənət haqqındadır. Bu mövzularda Şərq ölkələrinin memarlığı, təsviri və dekorativ-tətbiqi sənəti haqqında şagirdlər bir-birindən maraqlı məlumatlar öyrənirlər.

V sinif təsviri incəsənət dərsliyində şagirdlər "Qədim Misirdə geyim və dekor" mövzusunda zəngin Şərq ölkəsi, qədim Misir geyimlərini öyrənən şagirdlər, həmçinin tarix fənnində öyrəndikləri ilə inteqrasiya edirlər. Qədim Misir geyimlərindən pşent, xepreş, klaft, urey haqqında şagirdlər maraqlı məlumatlar əldə edirlər. Burada həmçinin Tutanxamonun məşhur dəfn maskasının təhlili, günəşə bənzədilməsi şagirdlərin diqqətinə çatdırılır.

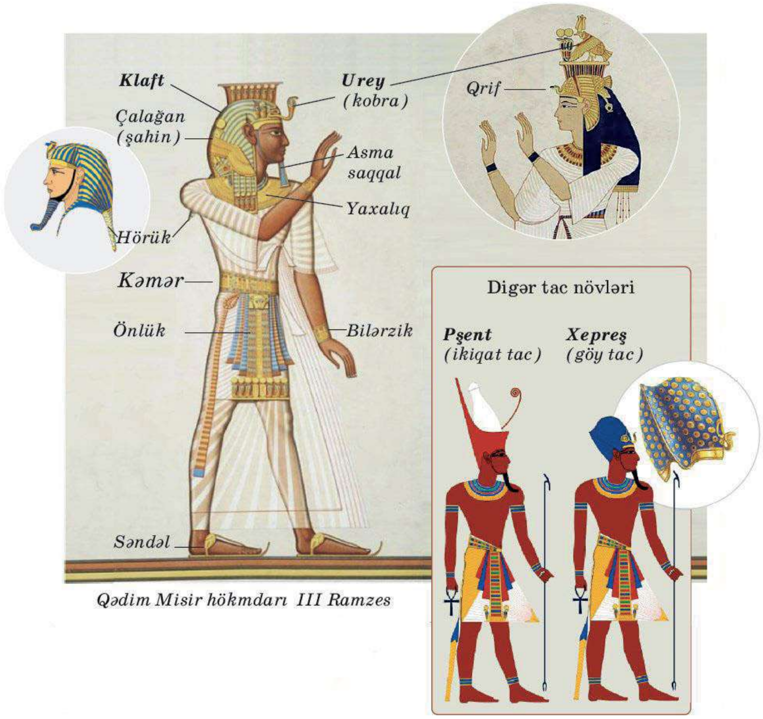

İLL 1. Qədim Misir hökmdarlarının geyimi və hakimiyyət nişanları

"Qədim Misirin dekorativ-tətbiqi sənəti-simvollarda dekor, forma və rəng" mövzusunda şagirdlərə Tutanxamonun sinə bəzəyi və üzərində simvollar təqdim edilmişdi. Bu mövzuda şagirdlər əbədiyyət qayığı, qoruyucu göz, skarabey, lotos, anx simvolları ilə tanış olurlar. Şagirdlər həmçinin Misirdə rənglərin mənası haqqında da biliklər öyrənirlər.

"Qədim Çin geyimləri-simvol və rəng" mövzusunda şagirdlər Şərqin zəngin ənənələrə malik olan Çin incəsənəti haqqında məlumatlar öyrənirlər.

DOI: https://doi.org/10.30546/19023.978-9952-8573-6-8.2025.8991.
ISBN: 978-9952-8573-5-1

Həmçinin orta məktəb dərsliklərində şagirdlər miniatür üslubu və görkəmli nümayəndələri haqqında məlumatlarda əldə edirlər. Şagirdlər Sultan Məhəmmədin yaradıcılığının fərdi xüsusiyyətini, "Yatmış Rüstəm", "Keymurazın saray əhli" əsərləri, "Xəmsə" və "Şahnamə" əlyazmalarına çəkilmiş miniatürlər haqqında məlumat əldə edirlər. Sultan Məhəmmədin miniatürlər, portretləri təqdim olunmuşdur. VI sinif təsviri incəsənət dərsliyində Sadiq bəy Əfşar yaradıcılığı, xüsusilə gətirdiyi yeniliklər, realist üslubu ilə seçilən portret və əsərlərində perspektiv qanunlarını tətbiq edən yenilikçi rəssamın yaradıcılığı təhlil edilmişdir. VII sinif təsviri incəsənət dərsliyində məişət janrında çəkdiyi təsvirlərlə məşhurlaşan Müzəffər Əli yaradıcılığı şagirdlərin marağına uyğun formada təqdim edilmişdir.

İLL 2. Sultan Məhəmməd "Mütaliə edən şahzadə"

Həmçinin orta məktəb dərsliklərində Türkiyə və Özbəkistan memarlığı təhlil edilərək, illüstrasiyalarla zənginləşdirilmişdi. Yaponiya ikebanaları, gül və çiçəklərin təsviri ibtidai sinif şagirdlərinin diqqətini cəlb edir.

Orta məktəb dərsliklərində Şərq ölkələri incəsənətinin araşdırılması və təhlili şagirdlərdə incəsənət haqqında geniş məlumat əldə etməyə imkan yaradır.

ƏDƏBİYYAT SİYAHISI:

1.Ümumtəhsil məktəblərinin təsviri incəsənət fənni üçün dərsliklər. Bakı 2020.

2.Ağayev.E, Seyfullayeva A "Azərbaycan miniatür sənəti". Dərslik. Bakı 2022. 316 s.